

**Саксонські хроніки : Пісня
меча. Саксонські хроніки :
Пісня меча**

КУПИТИ

Від звільнення Дангольма і наведення ладу в Нортумбрії сплинуло кілька років. Утред Беббанбурзький продовжує вірно служити Альфредові, ставить фортецю на Темсі й боронить східні кордони Вессексу, який невпинно поширює свій вплив на інші саксонські землі.

БЕРНАРД КОРНВЕЛЛ

ПІСНЯ МЕЧА

БЕСТСЕЛЕР THE NEW YORK TIMES

Бернард Корнвелл

ПІСНЯ МЕЧА. Книга 4

Серія «Саксонські хроніки».

Оригінальна назва: SWORD SONG.

Усі права застережено.

Від звільнення Дангольма і наведення ладу в Нортумбрії сплинуло кілька років. Утред Беббанбурзький продовжує вірно служити Альфредові, ставить фортецю на Темсі й боронить східні кордони Вессексу, який невпинно поширює свій вплив на інші саксонські землі. Та ось мирне життя королівства порушують нові загарбники: норвеги, очолювані славетними братами-завойовниками. Уклавши союз із данами, вони накопичують незліченні сили, здатні звести мрію про Англію нанівець, тож на Утреда чекають нові випробування, бої та інтриги, а також небезпечна місія з порятунку шляхетної жінки...

SWORD SONG

© Bernard Cornwell, 2007

© Превір Б. В., переклад, 2023

© Бєлякова А. В., іл. обкл., 2023

© ТОВ Видавництво «Ранок», 2023

«Пісня меча» — voor Aukje,
mit liefde:
Er was eens [1](#)...

Дещо про географічні назви{2}

Арван — р. Орвелл, графство Саффолк
Векед — Вотчет, графство Сомерсет
Веклінґастрет — Вотлінґ-стріт
Веленґафорд — Воллінґфорд, графство Оксфордшир
Воденс-Ай — о. Одні (біля Кукгема)
Воккас-Дун — Саут-Окенден, графство Ессекс
Гастенґас — Гастінґс, графство Сассекс
Гвельф — р. Крауч, графство Ессекс
Горсеґ — о. Горсі, графство Ессекс
Готлідж — р. Гадлі, графство Ессекс
Грофсестр — Рочестер, графство Кент
Дунастополь — Данстейбл, графство Бедфордшир (римська назва
— Дурокобрівіс)
Ескенґум — Ішинґ, графство Суррей
Канінґа — Кенві-Айленд, графство Ессекс
Кокгем — Кукгем, графство Беркшир
Колон — р. Колн, графство Ессекс
Медвеґ — р. Медвей, графство Кент
Мейдес-Стана — Мейдстон, графство Кент
Окснафорда — Оксфорд
Падінтун — Паддінгтон, Лондон
Пант — р. Блеквотер, графство Ессекс
Свелв — протока Свейл, графство Кент
Сіссесістр — Чичестер, графство Сассекс
Скеобіріґ — Шубері, графство Ессекс
Скернесс — Ширнесс, графство Кент
Скіфтс-Ай — о. Сашез (біля Кукгема)
Стур — р. Стоур, графство Ессекс
Сутріґанаверк — Саутворк, Лондон
Тунрслім — Тандерслі, графство Ессекс

Флеот — р. Фліт, Лондон

Фугелнесс — о. Фолнесс, графство Ессекс

Пролог

Темінь. Мороз. Безмісячна зимова ніч.

Ми були на Темсі; в тремкій гладіні під носом нашого корабля мерехтіли зорі. Річка була в розповні від талої води, що стікала до неї з численних довколишніх пагорбів. По всьому крейдяному нагір'ю Вессексу дзюркотили потічки, які висохнуть на літо, проте нині стрімко збігали з зелених узвиш, живлячи річку, яка котила свої води далі, до моря.

Наш безіменний корабель був пришвартований ближче до вессекського берега. По той бік річки, на півночі, починалась Мерсія. Ніс судна був спрямований проти течії, а за сховок нам правило віття трьох голих плакучих верб, за гілляку однієї з яких шкіряним канатом ми прив'язали судно, щоб його не знесла течія.

Нас було тридцять вісім душ на борту того безіменного корабля — торговельного, що вів промисел у верхів'ї Темсу. Капітан Ралла, поклавши руку на стерно, стояв поруч зі мною. Хоч у темряві не було його видно, я знав, що він у шкіряній куртці й має меч при боці. Решта з нас були в шкіряних латах, кольчугах і шоломах, зі щитами, сокирами, мечами та списами в руках. Ми готувалися до бійні.

Мій служник Сітрік біля мене сидів навпочіпки і точив кинджал.

— Вона каже, що кохає мене, — мовив він.

— А що їй ще казати? — відповів я.

Помовчавши, він знов заговорив, уже сміливіше, ніби мої слова збадьорили його:

— Та й до всього, пане, мені вже, мабуть, дев'ятнадцять, коли не всі двадцять!

— А може, й вісімнадцять, — кинув я.

— Вже чотири роки, як я міг би бути одруженим, пане!

Розмовляли ми пошепки. Ніч довкола повнилася звуками. Плюскотіла річка, шерехтіло на вітрі сухе вербове гілля, десь шубовснула у воду якась нічна істота, вила розпачливо лисиця і глухо пугукала сова. Дошки корабля поскрипували, скрекотіло по лезу точило, постукував об лавку щит. Попри все, я не наважувався підняти голос, бо вище за течією стояв ворожий корабель, команда з якого хоч і зійшла, але на борту залишилася варта. Сторожа, скоріш за все, помітила

нас іще біля мерсійського берега, але, напевно, подумала, що ми вже відпливли далеко в бік Лундена.

— Нащо одружуватися зі шльондрою? — запитав я Сітріка.

— Вона... — почав був він.

— Вона стара, — урвав його я. — Тридцять має точно. Ще й розпусна. Та Ілсвіта розчепірить ноги перед першим-ліпшим мужиком! Коли порахувати всіх, хто товк ту потіпаху, можна б назбирати військо, якого стане, щоб захопити всю Британію!

Збоку од мене гикнув Ралла.

— Що, Ралло, невже й ти служив у тому війську? — спитав я.

— Разів двадцять, коли не більше, пане, — відповів капітан.

— Вона каже, я їй любий, — понуро повторив Сітрік.

— Їй любе твоє срібло, — відрізав я. — Для чого пхати новий меч у старі піхви?

Дивно, про що балакають чоловіки перед боєм: про що завгодно, тільки не про те, що на них чекає. Якось я стояв у стіні щитів супроти ряду ворогів, сліпучого від ясних клинків і аж чорного від загрози, але й там чув, як двоє вояків затіяли суперечку про те, в якій таверні варять ліпший ель. Страх хмарою стоїть у повітрі, і ми розмовляємо аби про що, тільки би вдати, наче тієї хмари нема.

— Шукай собі молодшу, свіжішу, — порадив я Сітрікові. — Он у гончара донька вже на виданні. Років тринадцяти.

— Вона дурна, — заперечив Сітрік.

— А ти в нас дуже мудрий, ге? — перепитав я. — Як тільки отримувеш від мене срібло, зразу зливаєш його в найближчу дірку! Коли я бачив її востаннє, на ній був браслет, яким я тебе нагородив.

Він форкнув, але не відповів. Сітрік був сином данського воєводи К'яртана Жорстокого від однієї з рабинь. Та попри те хлопець він був годящий, хоч його вже й складно було назвати хлопцем, бо з нього виріс чоловік, котрий побував у стіні щитів і знав, як це — вбивати. Власне, цим ми і збиралися зайнятися тої ночі.

— Я знайду тобі жінку, — пообіцяв я.

У ту мить ми й почули крик: слабенький, далекий — скоріше тихенький легіт у ночі, котрий, утім, багато про що говорив. Він розповів нам про смерть та біль, що чинились на півдні. Чутно було лемент і зойки. То голосили жінки й гинули чоловіки.

— Побий їх грім! — кинув спересердя Ралла.

— Така вже наша робота, — озвався я.

— Треба було... — промовив Ралла, а тоді, як слід подумавши, вирішив змовчати.

Я знав, що він хотів сказати: треба було пливти до того села і захистити його. Однак він добре знав, що я відповім. Я б пояснив, що ми не знаємо, в яке саме село підуть дани, а коли б і знали, однаково б не пішли на його захист. Бо коли б розумів, куди попрямують нападники, я влаштував би їм у поселенні засідку, сховавши своїх вояків по хатах, щоб, коли загарбники прийдуть, вони повискакували надвір з мечами, сокирами й списами і дали бій. Однак у темряві багато ворогів устигли би врятуватись, а мені не потрібні вцілілі. Я хотів, аби кожен дан, норвег — кожен загарбник — був мертвий. Кожен, крім одного, якого б я пустив на схід, щоб таборами вікінгів уздовж Темсу він ніс звістку про те, що тут на них чекає Утред Беббанбурзький.

— Бідолашні душі, — пробурчав Ралла.

Крізь плетиво чорних гілляк я побачив на півдні червону заграву від охоплених полум'ям стріх. Світіння яскравішало, росло, підсвічуючи небо понад смугою молодого ліска. Його відблиск заграв на шоломах моїх людей, і я наказав їм познімати шоломи, аби вартіві з корабля попереду не помітили блиску.

Відтак і сам зняв свій, увінчаний срібною вовчою головою.

Я Утред, лорд Беббанбурзький, але в ті дні був войовником. Молодий і дужий, стояв при повному озброєнні, загорнутий у плащ, що закривав кольчугу й шкіряні лати. На борту в Ралли зі мною була тільки половина мого особистого війська, а друга верхи на конях під командуванням Фінана чекала на заході.

Чи пак я сподівався, що вони чекають у тій огорнутій сутінню стороні. Ми на кораблі мали легше завдання — всього лише пропливти річкою в пошуках ворога; а от Фінан мусив вести свій загін темним суходолом. Однак йому я довіряв. Він буде там, нетерпляче чекаючи нагоди оголити клинок.

У ту довгу сиру зиму це була вже не перша наша спроба влаштувати засідку на Темсі, однак саме вона обіцяла увінчатись успіхом. Уже двічі чув я про те, як вікінги, пропливши крізь діру в поламаному лунденському мості, нападали на ситі, заможні вессекські села, та обидва рази ми запізнювались. Сьогодні ж ми загнали вовчу зграю.

Торкнувшись руків'я Подиху Змія, свого меча, я підніс руку до берега у формі молота Тора в себе на шиї.

«Вбий їх, — помолився я до Тора. — Вбий усіх, окрім одного».

Мабуть, тієї довгої ночі було холодно. Ковбані в полі скувала крига, але я зовсім не пригадую, щоб відчував мороз. Пам'ятаю лише передчуття. Ще раз я торкнувся Подиху Змія, і у відповідь він забринів. Я не раз задумувався про те, що клинок має свою пісню. Це тихенька, ледь чутна, висока трель спраглого до крові леза — пісня меча.

Ми продовжували чекати, а вже пізніше, коли все скінчилося, Ралла розповів мені, що весь цей час я не припиняв усміхатися.

Мені вже почало було здаватися, що наша засідка провалилась. Розбійники не поверталися на свій корабель, аж доки не зажеврило на сході. Я думав, вартові помітили нас, але помилився. Чи то розложисте гілля верби надійно закрило корабель, чи то чоловіків засліпило ранішнє зимове сонце, але ми залишилися непоміченими.

А от ми бачили їх — одягнутих у кольчуги чоловіків, що вели підтопленою долиною гурт жінок і дітей. У тому гурті було приблизно п'ятдесят нападників і стільки ж бранців. Жінки — скоріш за все, молоді дівчата з розграбованого селища, яких загарбники взяли для власних утіх. Дітей повезуть на невірницький ринок у Лундені, а звідти — за море, у Франкію або й ще далі. Дівчат теж продадуть, як тільки ними натішаться. Ми перебували далеченько, тому не чули плачу бранок, але я виразно його собі уявляв. На південь від нас, де понад рівниною здіймалися низькі зелені пагорби, у ясному зимовому небі курився дим від згарища села.

Заметушився Ралла.

— Стривай, — перепинив його я, і він уклія.

Це був уже сивий, на десяток років старший за мене чоловік, з очима, що за довгі роки спостереження за сліпучою морською гладінню перетворилися на вузькі щілини. Ралла був не лише капітаном нашого судна, а й воїном і надійним другом.

— Ще рано, — мовив я тихо і торкнувся Подиху Змія, відчувши дріж його криці.

Чоловіки реготалися, розмовляли гучно, невимушено. Перегукувалися, заганняючи невірниць на корабель, де примушували сідати в

підтоплене днище, аби перевантажене судно не перекинулося на порогах нижче за течією, які здатні пройти лише найкращі та найхоробріші моряки. Покінчивши з бранцями, розбійники й собі піднялися на борт, прихопивши награбоване: рожни, котли, арбалети, ножі — все, що можна продати, переплавити чи пустити хоч на якусь користь. Сміялися хвалькувато, як люди, котрі щойно вчинили різанину і тепер збагатяться на продажі рабів. Це й було причиною їхньої бадьорості та недбалості.

А Подих Змія при моєму боці знай вів свою тиху пісню.

На другому кораблі застукотіли весла в кочетах, пролунав командний голос:

— Штовхай!

Великий, увінчаний фарбованою головою страховиська ніс корабля посунувся до річки. Веслярі відштовхнули борт від берега, течія підхопила корабель і понесла повноводою рікою в наш бік.

— Зараз! Рубай канат! — гукнув я, і Кердік, що чатував на кормі, перерізав шкіряну мотузку, яка тримала нас під вербами.

Ми мали всього дюжину весел, які водночас вдарили у воду, а я рушив поміж рядів гребців, вигукуючи:

— Ми всіх уб'ємо! Переб'ємо до одного!

— Веслуй! — ревів Ралла на гребців, що завзято боролися з могутньою течією.

— Виріжемо їх до ноги! — прокричав я, заскочивши на невисоку платформу на носі, де лежав мій щит. — Всіх, всіх переб'ємо!

Натягнувши шолом, я просунув ліву руку в тримач щита, підняв його і вийняв з піхов Подих Змія. Меч уже не просто співав — він оглушливо завивав.

— Смерть! Смерть, смерть, смерть! — волав я, і весла вдарили об воду в такт моїм крикам.

Ворожий корабель попереду закрутився на воді, бо налякані веслярі пропустили змах. Його команда метушилася, шукала щити, перескакувала через лавки, на яких дехто ще намагався гребти. Верещали жінки, штовхалися чоловіки.

— Веслуй! — не вгавав Ралла.

Наш безіменний кораблик ковзнув у течію, яка несла ворога на нас. Звіряча голова, що прикрашала його ніс, мала пофарбований у червоне

язик, білі очища і гострющі, як кинджали, зуби.

— Давай! — гукнув я Кердіку, й той запустив гак, який вчепився в ніс ворожого судна, а тоді потяг за ланцюг, щоб закріпити його там і приволокти корабель ближче.

— До бою! — прокричав я і скочив через борт.

О щастя молодості, коли тобі всього двадцять вісім і ти дужий войовник! Тепер від цього лишився тільки спогад, а вони, як відомо, стираються. Однак радість зостається в пам'яті навіки.

Перший удар Подиху Змія був із замаху. Його я зробив, заскочивши на носову платформу, де один неприятель намагався відчепити гак. Лезо мого клинка поцілило йому прямісінько в шию — настільки блискавично та швидко, що одним махом відрубало голову, котра відлетіла назад, і кров забарвила зимовий день у яскраво-червоне, заляпуючи мені лице. Одягнений у вкриту чорним плащем закривавлену кольчугу та увінчаний вовчою головою шолом, я був смертю, що вийшла з досвітніх сутінків.

Нині я старий. Дуже старий. Мій зір слабкий, м'язи дряблі, сеча не тримається в тілі, кості болять, а сівши на сонечку, я тут же засинаю, аби прокинутися так само змореним. Та досі пам'ятаю битви, що пережив у давнину. Моя теперішня дружина, богобоязна, як усяка дурна, плаксива баба, завжди кривиться, коли розказую їй свої оповідки, але що ж лишається старим, окрім байок? Якось вона заявила, що не бажає слухати про відрубану голову і струмись яскравої крові, та як інакше готувати молодь до майбутніх боїв? Я бився все життя. Така була моя доля, доля всіх нас. Альфред прагнув миру, але той всякчас вислизав з його рук, і до нас постійно приходили нові дани та норвеги, набігали валлійські брити й загрожували з півночі шотландці — то що лишається чоловікові, крім як битися за свою землю, рід, дім — батьківщину? Дивлячись на своїх дітей, їхніх дітей і дітей їхніх дітей, я розумію, що і їм доведеться битись і що доки живе на землі Утредів рід, а на цьому відкритому всім вітрам острові стоятиме королівство, доти й триватиме війна. Тож від неї не відхрестишся, не сховаєшся від її звірств, крові, смороду, жаху, радості. Бо війна знайде нас, хочемо ми того чи ні. Війна — це наша доля, а її не відвернеш. *Wyrð bið ful aræd.*

Того й розповідаю я ці історії, аби діти моїх дітей знали, яка доля чекає на них. Жінка ридає, але я змушую слухати і її. Розповідаю, як наш корабель протаранив борт ворожому і від удару ніс отого їхнього

розвернуло до південного берега. Так я спланував, а Ралла блискуче впорався. Він протяг наше судно вздовж ворожого борту, обламуючи данам весла, а мої вояки повискакували до них на борт і дали волю сокирам і мечам. Після настільки сильного тарану я трохи заточився, але тіло вбитого звалилося з платформи, перекривши дорогу двом іншим воякам, котрі бігли на мене, тож, виклично крикнувши до них, я зіскочив у днище й наготувався дати їм бій. Подих Змія — смертельна зброя, прекрасний меч, викуваний на півночі саксонським ковалем, який знався на ремеслі. Він узяв сім прутів — чотири залізні й три сталеві, — розжарив їх і викував довгий двобічний клинок із вістрям у формі листка. Чотири залізні, м'якші прuti вигнулися від вогню, і візерунок тих завитків залишився на лезі, утворивши примарне плетиво завертів, схожих на язики полум'яного подиху дракона. Так меч і здобув своє ім'я.

На мене замахнувся сокирою сивий бородань, але я прийняв його удар на щит і ввігнав лезо з вогненними завихрами йому в живіт. Щосили прокрутивши, аби не застряг у нутрощах нападника, я висмикнув меч, розливаючи вусібіч кров, одночасно смикнувши щитом із застряглою в ньому сокирою в інший бік, щоб відбити удар клинка. Поруч зі мною був Сітрік, котрий всадив свій кинджал у промежину іншому чолові'язі, і той пронизливо закричав. Гадаю, я також кричав. На борт заскакувало дедалі більше моїх вояків, виблискували довкруг леза мечів та сокир. Вищали діти, голосили жінки, гинули загарбники.

Ніс корабля врізався в берег, а корму розвернуло за течією річки. Дани збагнули, що, залишившись на борту, загинуть, і почали вискакувати на берег. Це спричинило безлад. Один за одним вони рятувалися з борту корабля, аж тут із заходу надійшов Фінан. Понад річковою долиною висіла імла — легенька, вона пливла понад скутими кригою баюрами. З неї і явилися Фінанові вершники. Вони їхали двома рядами, повиставлявши поперед себе мечі. Мастак своєї справи, мій смертоносний друг-ірландець Фінан промчав із першим рядом повз утікачів, перекрив їм шлях до відступу і дав другій шерензі прийняти бій, щоб зайти неприятелю ззаду й добити його.

— Вбити всіх! — прокричав я йому. — Вирізати всіх до одного!

За відповідь мені послугувала хвиля скривавлених мечів. Я бачив, як Клапа, велетень-дан із мого війська, прохромив ворожого вояка край води. Райпер заганяв клинок у чоловіка, що намагався боронитися. У

Сітріка вся рука була червона від крові. Кердік щось нерозбірливо волав, завзято трощачи сокирою шолом на котромусь із данів і ляпаючи його скривавленим мозком на заляканих бранок. Здається, я вбив ще двох, хоч пам'ять моя вже не та. Пригадую, звалив одного на палубу, а щойно він розвернувся до мене лицем, всадив Подих Змія йому в череву і став спостерігати, як викривлюється його обличчя, а від напору крові, що повалила з горлянки й забарвила зуби, вивалився язик. Спершись на лезо й чекаючи, коли він сконає, я спостерігав, як Фінанові вершники повернули коней і понеслися на загнаних у пастку втікачів. Вершники рубали, вбивали; вікінги кричали, а дехто навіть намагався здатися в полон. Один молодик упав навколішки під веслярською лавкою, покинув сокиру та щит і благально простяг до мене руки.

— Підніми сокиру! — наказав я йому данською.

— Пане... — заблагав він.

— Піднімай! — урвав його я. — Чекай на мене в палаці мертвих!

Діждавшись, доки він підбере зброю, я втяв його життя. Зробив це швидко: виявивши милість, перерізав горлянку одним швидким ударом. Вбиваючи, я зазирнув йому у вічі подивитися, як відлітає душа, а тоді переступив через тіло, що в корчах ляпнулося з лавки на коліна дівчині, й та істерично заверещала.

— Цить! — grimнув я на неї.

Скривившись від лементу, який здійсняли баби й діти в трюмі, я переклав Подих Змія в другу руку, схопив убитого за барки і всадив назад на лавку. Одне з дітей зовсім не плакало. Це був хлопчик років дев'яти-десяти, котрий мовчки дивився на мене, широко роззявивши рота, і я пригадав себе в його віці. Що побачив той малий? Залізного чоловіка, адже бився я з опущеним заборолом. І хоча так огляд гірший, зате враження справляєш значно страхітливіше. Той хлопчик побачив закутого в броню високого сталеволікого чоловіка, який зі скривавленим мечем у руці крокував палубою корабля, на якому вирувала різанина. Я стягнув шолом, вивільнивши волосся, і кинув малому.

— Приглянь за ним, хлопче! — наказав я йому і передав Подих Змія дівчині, яка допіру верещала. — Вимий лезо в річці, — звернувся до неї, — а тоді витри об плащ убитого.

Відтак, давши щита Сітріку, я широко розкинув руки і підняв обличчя до ранкового сонця.

Розбійників було п'ятдесят чотири, вціліло шістнадцятеро. Тепер вони були полоненими. Ніхто не втік від Фіанових лав. Я витяг Осине Жало, свій смертоносний кинджал, незамінний у стіні щитів, де вояки стоять близько, немов коханці.

— Коли якась із вас хоче поквитатися з тими, хто вас ґвалтував, зробіть це зараз! — гукнув я, повернувшись до жінок.

Двоє виявили бажання помститися, я дав їм Осине Жало, і вони пішли вбивати кривдників. Одна свого заколола, друга зарізала, але обидва чоловіки гинули в тяжких муках. З тих чотирнадцяти, що залишились, кольчуги не мав лише один — капітан. Це був сивий чолов'яга з ріденькою борідкою і карими очима, що дивився на мене колючим поглядом.

— Звідкіля ти родом? — запитав я в нього.

Спершу він не хотів відповідати, але зрештою передумав і буркнув:

— Бемфлеот.

— Як воно в Лундені? — вів далі я. — Старе місто ще в руках данів?

— Так.

— Так, пане, — поправив я.

— Так, пане, — повторив він.

— Значить, підеш до Лундена, далі — в Бемфлеот, а звідти — куди завгодно, але скрізь нестимеш норвегам вість, що Темс — під захистом Утреда Беббанбурзького. Переказуй їм, що вони можуть приходити сюди, коли тільки забажають.

Той чоловік був єдиним, кого ми пощадили; щоправда, перед тим як відпустити, я відрубав йому праву руку. Зробив це, щоб він більше ніколи не міг підняти меча. Діялося це вже надвечір, коли встигли запалити багаття, і я запхав його скривавлений обрубок у головешки, щоб припекти рану. Хоробрий це був чоловік: тільки скривився, поки я припікав плоть, але не закричав навіть тоді, коли кров із сичанням забулькотіла. Скінчивши, я замотав обрубок у шмату, вирізану з сорочки вбитого, і, показавши за течією річки, наказав йому забиратися геть. Він подався на схід. Якщо пощастить, виживе і рознесе тим краєм звістку про мою нещадність.

Решту полонених ми вбили — всіх.

— Навіщо ви їх усіх повбивали? — спитала в мене якось моя нова дружина, не приховуючи несхвалення в голосі.

— Щоб навчити страху, звичайно, — відповів я.

— Мертві страху не мають, — заперечила вона.

З нею я намагаюся тримати себе в руках, тому терпляче пояснив:

— З Бемфлеота вийшов корабель і вже не повернувся. Інші охочі грабувати Вессекс дізналися про його долю й вирішили не потикатися туди зі зброєю. Команду корабля я вбив, аби полегшити собі роботу: щоб не довелося вбивати сотні інших данів.

— Господь наш Ісус Христос волів би, аби ти проявив милосердя, — вибалушившись на мене, проказала вона.

Дурна баба.

Фінан повів частину селянок до їхніх спалених домівок поховати вбитих. Ми ж із моєю командою розвісили трупи ворогів на деревах уздовж річки. Мотузки зробили з їхнього одягу. З тіл познімали кольчуги, забрали зброю та браслети, обрізали довге волосся, бо я любляв конопатити свої кораблі волоссям убитих ворогів. Відтак ми їх повісили. Голі бліді тіла колихалися на вітрі, а на них, щоб повикльовувати мертві очі, налітали круки.

Понад річкою висіло п'ятдесят три тіла — попередження кожному, хто занадиться на наш край. П'ятдесят три сигнали іншим грабіжникам про ризик, на який вони наразяться, вирішивши зайти в Темс.

На тому ми подалися додому, прихопивши з собою ворожий корабель.

А Подих Змія, наситившись, мирно спав у піхвах.

Частина перша

Наречена

Розділ перший

— Мертвий може говорити, — сказав мені Етельвольд.

Чи не вперше в житті я бачив його тверезим. Тверезим, наляканим і серйозним. У стіни будинку бився нічний вітрюган, племінці свічок миготіли від протягів з димаря, і з дверей, і з вікон.

— Мертвий може говорити? — перепитав я.

— Труп. Він встає з могили й промовляє, — Етельвольд вирячив очі, а тоді кивнув, мовби на підтвердження того, що каже правду. Він сидів, нахилившись до мене і стиснувши зчеплені руки поміж колін. — Я його бачив.

— Бачив, як розмовляє мертвяк? — ніяк не міг добрати я.

— Як він встає! — Етельвольд змахнув рукою, демонструючи, як це відбувалося.

— Він?

— Мертвий. Устає і говорить, — не зводив Етельвольд з мене запалених очей. — Я правду кажу, — додав він тоном, з якого було ясно: він бачить, що я йому не вірю.

Я підсунувся до вогнища. Було це через десять днів після того, як ми повбивали розбійників і вивісили їхні трупи на березі. Холодний дощ шурхотів соломою в стрісі й дріботів по віконницях. Перед вогнем лежало двоє моїх гончаків. Коли я скрипнув лавкою по підлозі, один докірливо зиркнув на мене, а тоді знову поклав голову на лапи. Будинок той спорудили ще римляни, тому підлога була мощена плиткою, а стіни кам'яні, тільки дах довелося стелити самотужки. Крізь димар усередину бризкали краплі дощу.

— І що ж той мертвяк каже? — спитала Гізела, моя дружина і матір двох моїх дітей.

Етельвольд відповів не одразу, вважаючи, що жінці негоже слухати серйозну розмову, однак з моєї мовчанки швидко зрозумів, що у своїй оселі Гізела вільна казати що хоче, та й сам він аж надто нервувався, аби просити мене прогнати її.

— Каже, що королем повинен бути я, — тихо зізнався він і сторожко зиркнув на мене, боячись моєї реакції.

— Королем чого? — байдуже запитав я.

— Вессексу, звісна річ.

— А, Вессексу, — кинув я, ніби вперше почув про таку землю.

— Я повинен бути королем! — повторив Етельвольд. — Тут правив мій батько!

— Але зараз на престолі брат твого батька, — нагадав я, — і люди кажуть, з нього добрий король.

— Ти теж так вважаєш? — виклично спитав він.

Я не відповів. Ні для кого не було таємницею, що я недолюблював Альфреда, а він мене, проте це зовсім не означало, що з його небожа вийшов би кращий король. Ми з Етельвольдом були ровесниками й наближалися до тридцятиріччя, проте він тільки й зажив слави пияка, гульвіси та бовдура.

Однак це не заважало йому претендувати на вессекський престол. Його батько насправду був королем, тож якби Альфред мав хоч дрібку розсудливості, давно б наказав перерізати небожеві горлянку. Але він покладався на те, що нестримна жага до елю триматиме парубка в узді.

— І де ото ти бачив живого мертвяка? — запитав я замість відповіді.

Він махнув на північну стіну дому:

— Там, за дорогою.

— На Веклінгастреті? — уточнив я, і він кивнув.

Отже, крім небіжчиків, він спілкувався ще й з данами. Веклінгастрет — це дорога, що пролягає на північний захід від Лундена і тягнеться через усю Британію аж до Ірландського моря на північ від Вельсу. Усі землі, які лежать по її південний бік, — саксонські, а все, що на північ, належить данам. Такими були умови миру, укладеного у 885 році, хоча цей мир повсякчас порушували численні сутички та взаємна неприязнь.

— І той мертвяк — дан? — вів далі я.

Етельвольд кивнув:

— Його звать Бйорн. Він служив скальдом при дворі Ґутрума, але коли відмовився приймати християнство, той його стратив. Його можна підняти з могили, я сам бачив.

Я перевів погляд на Гізелу. Вона була данкою, а від саксів того, про що торочив Етельвольд, я ніколи не чув. Гізела тільки знизала плечима, показуючи, що і їй такі чари незнайомі.

— А хто того мертвяка підіймає? — запитала вона.

— Свіжий труп, — відказав Етельвольд.

— Свіжий труп? — не зрозумів я.

— У царство мертвих потрібно відправити когось, хто відшукає там Бйорна і приведе на землю, — пояснив він, наче це була очевидна річ.

— То для цього треба когось убити? — перепитала Гізела.

— Ну а як інакше відправити посланця по мертвого? — задерикуватو спитав Етельвольд.

— І значить, той Бйорн говорить англійською? — запитав я, знаючи, що Етельвольд узагалі не кумекає по-данському.

— Так, англійською, — відповів Етельвольд неохоче: йому явно не подобався такий прискіпливий допит.

— Хто показав його тобі? — не зупинявся я.

— Одні дани, — ухильно кинув він.

Я тільки гмикнув на це:

— То до тебе прийшли якісь дани, сказали, що з тобою хоче побалакати мертвий віршомаз, і ти пішов за ними в Гутрумові землі?

— Вони заплатили золотом, — пояснив він. З боргів Етельвольд не вилазив.

— А до нас ти навіщо приперся? — запитав я.

Етельвольд не відповів, тільки перемнувся і звернув погляд на Гізелу, котра повернулася до ткання.

— Ти йдеш у володіння Гутрума, — провадив я, — розмовляєш там із мерцем, а тоді сунешся до мене. Навіщо?

— Бйорн сказав, що ти також зійдеш на престол, — пояснив Етельвольд.

Говорив він неголосно, але я однаково скинув руку, щоб заткати його, і обачливо озирнувся на двері, мовби очікуючи побачити там шпиґа, що підслуховував за нами з сусідньої кімнати. Я не сумнівався, що серед моєї прислуги були Альфредові розвідники, і навіть думав, що знаю хто, хоч і не мав упевненості про всіх. Власне, тому перед розмовою з Етельвольдом я переконався, щоб поблизу кімнати не було нікого зі служників. Та навіть так подібні речі не варто промовляти занадто голосно.

Ґізела покинула пряжу і подивилась на Етельвольда. Я так само прикипів до нього поглядом.

— Що він сказав? — перепитав я.

— Сказав, що ти, Утреде, станеш королем Мерсії, — стиха озвався Етельвольд.

— Ти вже нажлуктився?

— Ні, — заперечив він, — тільки трошки елю сьорбнув. — Нахилившись ближче, він додав: — Бйорн Небіжчик бажає поговорити з тобою, щоб розповісти тобі твою долю. Ми з тобою, Утреде, правитимемо сусідніми королівствами. Так хочуть боги, котрі відправили до мене вісника з того світу.

Етельвольд злегка трусився й пітнів, але п'яним не був. Щось нагнало на нього такого страху, що він умить витверезів, і це переконало мене в правдивості його слів.

— Вони хочуть знати, чи прийдеш ти на розмову з мерцем, — продовжив він. — Коли твоя згода, по тебе пришлють.

Я покосився на Ґізелу, котра без жодного виразу на лиці мовчки глипнула на мене. Я не міг відірвати від неї очей — не тому, що чекав відповіді, а тому, що вона була неслуханно вродлива. Моя темна данка, мила Ґізела — наречена, кохання моє. Вона, либонь, прознала, про що я думаю, адже її довгасте суворе обличчя враз розпливлося в лагідній усмішці.

— То Утред посяде престол? — звернулася вона до Етельвольда, порушуючи мовчанку.

— Так сказав мрець, — із притиском відповів той, — а його про це сповістили три сестри.

Він казав про трьох пряль, котрі тчуть людські долі.

— І буде королем Мерсії? — не повірила вона.

— А ти — його королевою, — кинув Етельвольд.

Ґізела подивилась на мене. В очах її читалося питання, яке я чудово розумів, але не наважувався відповісти. Я замислився про те, що Мерсія лишилась без короля. Її старий правитель, саксонський пес данських володарів, сконав, не залишивши спадкоємця, і королівство поділили між собою дани й сакси. Брат моєї матері був мерсійським олдерменом (він загинув від рук валлійців), тож трохи мерсійської крові в мені справді є. А королівство жило без короля.

— Гадаю, тобі варто послухати, що скаже мрець, — озвалася врешті Гізела.

— Якщо по мене пришлють, так і зроблю, — пообіцяв їй я.

І так сталося. Мертвий дійсно розмовляв і хотів, щоб я став королем.

За тиждень приїхав Альфред. Стояв гарний день, у блакитному небі низько над замерзлою землею висіло полуденне сонце. Краї двох лінивих проток, якими Темс оббігав острівці Скіфтс-Ай та Воденс-Ай, вкривала крига, і нею походжали куріпки, лиски й норці. У пошуках хробаків і слимаків довбали талий берег Скіфтс-Аю дрозди та шпаки.

У тому краю я й жив. Ось уже два роки як там був мій дім. Поселення звалося Кокгем і лежало на краю Вессексу, там, де до Лундена і далі в море плине Темс. Я, Утред, воїн і нортумбрійський лорд у вигнанні, став будівничим, купцем, батьком.

Щоправда, вессекському королю Альфредові служив не з власної волі: я йому присягнув.

Альфред дав мені завдання спорудити в Кокгемі новий бург. Бургом зветься місто-фортеця, й Альфред узявся будувати їх по всьому Вессексу: вздовж кордону, біля моря та річок, на рівнинах, яким загрожували корнські дикуни. Данське військо хоч і могло пройти між окремих укріплень, та в глибині Альфредового королівства на них чекало ще більше твердинь, кожную з яких охороняв власний гарнізон. У ті нечасті години, коли бував у доброму гуморі, Альфред описував мені бурги як осині гнізда, з яких його вояки висипатимуть, щоб як слід пожалити данів. Будували бурги в Екзанчестері й Вергамі, Сіссесістрі й Гастенгасі, Ескенгумі та Окснафордї, Кракгеладі й Векеді, ще в багатьох поселеннях між ними. Їхні мури й частоколи стерегли воїни зі списками та щитами. Вессекс перетворювався на край цитаделей, і переді мною стояло завдання з містечка Кокгем зробити бург.

До роботи прикликали всіх вессекських чоловіків, старших за дванадцять років. Половина будували, інші працювали на полях. У мене в Кокгемі працювати мали по п'ятсот душ одночасно, та найчастіше ця кількість не перевищувала трьох сотень. Одні копали, інші насипали вал або рубали сосни на частокіл, і так поступово на березі Темсу в нас виросла твердиня. Фортець насправді було дві: одна — на березі, друга

— на Скіфтс-Аї, котрий ділив річку на два рукави. Того січня 885 року ми були близькі до завершення робіт, і жодне данське судно більше не могло грабувати прибережні угіддя та селища. Звісно, вони могли б спробувати, але в такому разі їм би довелося минати мою нову заставу, з якої моє військо легко вижене їх на берег і переб'є.

Вранці до мене прибув данський купець на ім'я Ульф. Пришвартувавши корабель на пристані Скіфтс-Аю, де один з моїх вартових заходився оглядати вантаж для оцінки податку, Ульф подибав привітатися зі мною, широко либлячись беззубим ротом. Він подарував мені бурштин, замотаний у шмат козячої шкіри.

— Це для леді Гізели, — промовив він. — Як вона?

— Добре, — відказав я, торкаючись молота Тора в себе на шиї.

— Я чув, у вас тепер другеньке дитятко?

— Дівчинка, — сказав я. — Де це ти вже чув?

— У Бемфлеоті.

Цілком може бути. Ульф був із півночі, однак тої холодної зими з Нортумбрії у Вессекс не пройшло жодне судно. Мабуть, перезимував десь у Східній Англії, на плутаних заплавах в естуарії Темсу.

— Там небагато, — мовив він, показуючи на свій вантаж. — Купив у Грантачестері трохи шкур і лез до сокир та й вирішив припливти сюди — перевірити, чи у вашого саксонського брата залишилася якась монета.

— Ти прибув сюди, — поправив його я, — розвідати, чи добудували ми форт. Ти, Ульфе, шпиг, і за це я колись повішу тебе на дереві.

— Ет ні, не повісите, — відказав він, зовсім не вражений моїми словами.

— Я знудився і думаю, що дан на гілляці мене неабияк потішить, — промовив я.

— Мабуть, коли вішали Яррелову команду, ви досхочу натішилися.

— То так його звали — Яррел? Бо я імені не питав.

— Я бачив тридцять, а то й більше тіл, повішених на деревах, — кивнув Ульф за течією. — Одразу так і подумав: то лорда Утреда робота.

— Всього тридцять? — здивувався я. — А було п'ятдесят три. Треба буде, Ульфе, й твою тушку там почепити, бо щось малувато.

— Навіщо я вам? — віджартувався Ульф. — Вам треба хтось молодий. На відміну від нас, дідів, молоді смикаються більше. — Обернувшись до свого корабля, він зиркнув у бік хлопчика, який байдуже дивився на річку, і сплюнув: — Отого малого засранця краще повісьте. Це старшенський моєї жінки. Самі неприємності від нього. От він добряче смикатиметься.

— І кого ж нині можна зустріти в Лундені? — спитав я.

— Ярл Гастинг буває наскоками, — відказав Ульф. — Більше часу проводить у місті, ніж за ним.

Це мене здивувало, бо Гастинга я знав. То був молодий дан, який колись присягнув мені на вірність, але порушив слово і тепер сам намагався стати воєводою. Мене потішило, що тепер він величає себе ярлом, та не менше я здивувався на звістку, що він осів у Лундені. Я чув, що Гастинг влаштував собі укріплений табір на узбережжі Східної Англії, але коли вже вирішив переміститися ближче до Вессексу, це означало, що він шукає пригод на свою голову.

— І чим він там займається? — пхикнув я. — Краде качок у сусідів?

Ульф зітхнув і похитав головою:

— У нього є союзники, пане.

Його тон мене насторожив:

— Союзники?

— Брати Тургільсони, — промовив Ульф, торкаючись свого оберіга.

Це ім'я нічого мені не сказало.

— Тургільсони?

— Зігфрід та Ерік, — не відпускаючи молота Тора, пояснив Ульф, — норвезькі ярли.

Це було щось новеньке. Норвеги зазвичай у Східну Англію та Вессекс не приходили. Ми тільки чули розповіді про їхні набіги на шотландські та ірландські землі, однак наближатись до Вессексу їхні ватажки не наважувались.

— І що норвеги роблять у Лундені? — запитав я.

— Прибули позавчора, пане, на двадцяти двох кораблях, — сказав Ульф. — З ними на своїх дев'яти суднах приплив і Гастинг.

Я аж присвиснув. Тридцять один корабель — то вже цілий флот, а отже, під командуванням Гастинґа та братів перебуває військо щонайменше в тисячу душ. Усі ці вояки були зараз у Лундені, на самому кордоні з Вессексом.

У ті дні Лунден був дивним місцем. Формально він належав до Мерсії, та відколи королівство залишилося без монарха, містом, по суті, ніхто не правив. Було воно ні саксонське, ні данське, а радше те й інше. Там можна було збагатитись, загинути або те й інше. Розташований на перетині Мерсії, Східної Англії та Вессексу, Лунден був містом купців, гендлярів і моряків. А зараз, коли вірити Ульфіві, там осіла ціла вікінгівська рать.

Ульф гикнув:

— Тепер ви пане, застрягли тут, як щури в торбі.

Я не розумів, як цілий флот зумів непомітно зібратись і дійти до самого Лундена. Кокгем був найближчим бургом до Лундена, тож новини звідтіля доходили до мене за день. Однак зараз у місті зупинилося вороже військо, а я про те не відав ні сном ні духом.

— То це брати прислали тебе до мене з новоною? — спитав я в Ульфа.

Я розважив, що Тургільсони змовилися з Гастинґом захопити Лунден, аби котрийсь правитель, найімовірніше Альфред, заплатив їм, щоб вони забралися геть. Для того їм і треба було сповістити нас про те, що вони в місті. Але Ульф похитав головою:

— Я покинув Лунден, щойно вони прибули, пане. Не хочеться зверх данини вам віддавати їм половину своїх товарів. — Він знизав плечима. — Ярл Зіґфрід, пане, недобрий чоловік. З такими справ не ведуть.

— А я чого не знав, що вони об'єдналися з Гастинґом? — запитав я.

— Бо так було не завжди. Вони прибули сюди морем із Франкії, а далі піднялися річкою.

— З двадцятьма двома норвезькими кораблями, — буркнув я.

— У них є які хочеш, пане, — мовив Ульф. — Данські, фризські, саксонські, норвезькі — всякі. Зіґфрід збирає вояків по всіх закутках, куди боги зливають свої нужники. Під їхні знамена стають голодранці та злодії без пана з усього світу.

Чоловік без пана — найгірший ворог. Його не тримають ніякі обітниці, все, що в нього є, — це меч, жага й амбіції. Свого часу я теж був таким.

— То від Зігфріда й Еріка слід очікувати неприємностей? — спитав я.

— Від Зігфріда — точно, — підтвердив Ульф, — а от від Еріка — навряд чи. Він молодший, люди відгукуються про нього добре. А от Зігфрід дочекається не може нових пригод.

— Хоче викупу? — спитав я.

— Можливо, — відказав Ульф. — Треба ж йому платити воякам, а у Франкії в нього зі статків тільки й того, що миші насрали. Але хто платитиме йому викуп? Лунден же Мерсії належить.

— Саме так.

— А правителя там зараз катма, — провадив купець. — Негоже це якось, коли королівство без короля, погодьтеся.

Я пригадав відвідини Етельвольда й мимохіть узявся за амулет.

— Ти колись чув, щоб мертві вставали з могил? — запитав я в Ульфа.

— Мертві з могил? — налякано вирячився він на мене, і собі беручись за молот Тора. — Пане, мертвим місце в Ніфльгеймі.

— Може, ти чув про якісь древні фокуси, якими підіймають мертвих? — припустив я.

— Ну, ходять деякі чутки... — проказав Ульф, міцніше стискаючи оберіг.

— Які?

— З далекої півночі, пане, з земель, де панує вічний холод і ростуть самі берези. Там кояться дивні речі. Подейкують, ніби в темряві там можна зустріти летючих людей, а по скутому кригою морю ходять мерці, та сам я такого не бачив, — він підніс амулет до уст і поцілував.

— Думаю, пане, це звичайні байки, щоб лякати дітей.

— Може бути, — підтакнув я, обертаючись до хлопчика, який біг до мене вздовж новозведеного валу.

Малий скочив на купу колод, призначених для будівництва платформи, сковзаючись по грязюці, видерся на берег і зупинився біля мене, захеканий, неспроможний вимовити й слова. Віддихавшись, він закричав:

— Пане, «Галіґаст»! «Галіґаст»!

Ульф запитально глипнув на мене. Як і всякий купець, він трошки балакав по-англійському, проте слова «Галіґаст» явно не знав.

— Святий Дух, — переклав я йому данською.

— Він наближається, пане, — збуджено тицьнув пальцем угору за річкою хлопчак. — Уже зовсім близько!

— Святий Дух наближається? — стривожився Ульф.

Навряд чи він знав, що таке Святий Дух, проте розумів, що примар краще остерігатись, а моє розпитування про підняття мертвих з могил не на жарт його налякало.

— Так зветься Альфредів корабель, — пояснив я і повернувся до хлопця: — Король на борту?

— Його знамено підняте, пане.

— Отже, він там.

Ульф обсмикнув сорочку:

— Альфред? Чого йому треба?

— Хоче перевірити мене на вірність, — сухо кинув я.

Ульф залибився:

— То, може, це ви тепер будете дриґатися на гілляці?

— Мені потрібні сокири, — сказав я. — Занеси найкращі в будинок, ціну обговоримо пізніше.

Альфредів візит зовсім мене не здивував. У ті роки більшу частину свого часу він проводив у мандрах між новими бургами з перевітками ходу робіт. За дванадцять місяців він не менш як десяток разів устиг побувати в Кокгемі, однак цього разу, припустив я, король приїхав не перевіряти мури, а довідатися, навіщо до мене приходив Етельвольд. Королівські нишпорки зробили свою справу, і влаштувати мені допит прибув сам правитель.

Його корабель рухався швидко на бистрій зимовій течії Темсу. В холодні місяці пересуватися швидше було по воді, та й «Галіґаст» був Альфредові до вподоби, бо на його борту, пливучи вздовж північних країв Вессексу, можна було ще й працювати. Корабель мав двадцять весел і вдосталь простору для половини Альфредової варті й ватаги попів, яку він скрізь тягав із собою. На вершечку щогли майоріло його королівське знамено — зелений дракон, трохи нижче од якого на реї, яка б у морі тримала вітрила, висіло два інших: одне з ликом святого,

друге з білим хрестом на зеленому тлі. На кормі містився курінь, у якому, потіснивши стернового, поставили Альфредів письмовий стіл. Другий корабель, «Геофонглаф», перевозив решту його варти і ще більше попів. «Геофонглаф» означає «Манна небесна». Альфред ніколи не вмів давати своїм кораблям людські назви.

Першим до берега причалив «Геофонглаф», з якого зі щитами й списками в руках на дерев'яний причал висипали кількадесят вояків у кольчугах і вишикувались у ряд. Одразу слідом зайшов «Галігаст».

Стерничий не пригальмував як слід і в'їхав носом у причал занадто сильно, від чого Альфред, котрий стояв посеред палуби, заточився. Є королі, що за подібний вибрик наказали б випустити стерновому кишки, але Альфред, схоже, того навіть не помітив. Він був поглинутий розмовою з худим безбородим монахом із блідою пикою — валлійцем Ассером, своїм новим улюбленцем. Той мене ненавидів, і це мене зовсім не дивувало, адже моє почуття до нього було взаємне. Та все ж я таки осміхнувся до нього, а він відсахнувся, наче йому заблювали рясу, й схилився до Альфреда. Обох легко можна було сприйняти за братів, позаяк Альфред Вессекський був схожий радше на священника, ніж на короля. Довгий чорний плащ і лисина, що нагадувала тонзуру, надавали йому чернечого вигляду. Руки його, як у писаря, були вічно заляпані чорнилом, кістляве лице — худе, задумливе, серйозне та бліде. На переважно чисто виголених щоках у ті дні в нього росла ріденька, посріблена сивиною борода.

Моряки пришвартували «Галігаст», і Альфред, узявши Ассера під руку, ступив з ним на берег. На шії у валлійця висів величезний хрест, якого Альфред торкнувся, перед тим як обернутися до мене.

— Лорде Утреде, — бадьоро привітався він.

Поводився король підозріло шанобливо — не тому, що був радий мене бачити, а тому, що вважав, ніби я планую заколот проти нього. З якої б то ще причини на вечерю до мене приходив його небіж Етельвольд?

— Мілорде королю, — промовив я, кланяючись.

На брата Ассера я навіть не глянув. Одного разу валлієць звинуватив мене в піратстві, вбивстві та ще бозна-яких злочиннях, і хоча більшість із тих закидів були правдою, я продовжував жити. Зневажливо глипнувши на мене, чернець потупцяв моріжком

перевірити, чи не вагітні, п'яні або, чого доброго, веселі черниці в кокгемському сестринці.

У супроводі Егвіна, нового командира своєї варти, і шістьох стражників Альфред обійшов мій мур. Його погляд зупинився на Ульфовому кораблі, однак король не сказав нічого. Я розумів, що слід розповісти йому про захоплення Лундена, але вирішив не поспішати з новинами, доки він спочатку не розпитає в мене все, що його цікавить. Поки що Альфред лише проводив огляд робіт, які ми виконували, і не мав до чого причепитися — чого й очікував. Кокгемський бург був значно кращий за інші. У Веленгафорді, сусідньому форті трохи на захід від нас, іще навіть не почали копати землю, не те що ставити частокіл, тоді як окснафордський вал після тижня злив осунувся в рів. Трапилося це якраз перед Йолем. А от у Кокгемі робота вже добігала кінця.

— Я чув, — промовив Альфред, — що фірд відмовляється працювати. Невже це правда?

Фірдом звалося військо, яке скликалося з усього ширу. Воно повинне було не лише будувати бурги, а й забезпечувати їх охорону.

— Фірд справді йде на роботу дуже неохоче, мілорде, — підтвердив я.

— Тоді як сталося так, що у вас роботи майже завершені?

Я усміхнувся:

— Я повісив десятих, і це додало народу завзяття.

Він зупинився на місці, звідки відкривався огляд на річку, по якій плавали гарні лебеді.

Я розглядав його лице. Зморшки зробилися глибші, шкіра — блідіша.

Вигляд він мав нездоровий, а втім, Альфред Вессекський вічно нездужав. У нього був хворий живіт, і я помітив, як він кривиться від чергового спазму.

— Я чув, — повів він холодно, — що тих людей ти повісив без усякого суду.

— Саме так, мілорде.

— У Вессексі діють закони, — суворо зауважив він.

— Але якщо не добудувати бург, не буде Вессексу, — парирував я.

— Тобі аби ослуhatися моїх наказів, — м'яко промовив він.

— Ні, мілорде, я дав вам слово і виконую свою роботу.

— У такому разі перестань вішати людей без справедливого суду,
— різко сказав Альфред, крутнувся й задивився на мерсійський берег по той бік Темсу. — Вершити правосуддя має король, лорде Утреде, така вже його доля. А коли немає в краю короля, звідки взятися там закону?

Розмовляв він хоч і лагідно, але робив це навмисне, щоб перевірити мене. На якусь мить я стривожився, бо очікував, що він прибув дізнатися, що казав мені Етельвольд, проте його слова про те, що Мерсія залишилася без короля, наштовхнули на думку, що він уже знає тему нашої розмови того холодного, негожого вечора.

— На престол нового короля мерсійського багато охочих, — продовжив він, виглядаючи на той берег, через що я вже був переконаний, що йому точно відомо все, про що розповідав мені Етельвольд, аж тут він сам себе виказав: — Може, серед них мій небіж Етельвольд?

Я гучно розсміявся з полегкості, можливо, навіть занадто гучно.

— Етельвольд? — перепитав я. — Не хоче він бути королем Мерсії! Мілорде, йому треба ваш престол.

— Він сам тобі казав? — різко кинув він.

— Авжеж. Він усім про це розповідає!

— Ось тому він до тебе й навідувався? — не спроможний більше приховувати інтерес, запитав Альфред.

— Приїздив купити коня, мілорде, — збрехав я. — Замірився на мого скакуна Смоку, але я відмовив.

Смока мав особливу масть: чорну з сріблястим відливом, завдяки якій і здобув своє ім'я, що означає «Дим». Він виходив переможцем із кожного забігу, а що ще краще — не боявся людей, щитів, зброї й галасу. Не було в Британії войовника, який не хотів би собі такого коня.

— І казав тобі про бажання посісти престол? — недовіжливо спитав Альфред.

— Ну звісно.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ